

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

Зajедничка комисија за људска права,
права дјетета, младе, имиграцију,
избјеглице, азил и етику

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Zajednička komisija za ljudska prava,
prava djeteta, mlade, imigraciju,
izbjeglice, azil i etiku
Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava,
prava djeteta, mlade, useljništvo,
izbjeglice, azil i etiku

Broj/Broj: 03/6-50-14-12-19/13
Sarajevo/Sarajevo, 18.01.2013.godine

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predsjedavajući Predstavničkog doma
- Predsjedavajući Dom naroda

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

PRIMLJENO: 22.01.2013			
Organizaciona jedinica	Klasifikacija	Redni broj	Broj priloga
01/06-02-1	5/13		

B

**Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama
Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine**

Poštovani,

Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku je na svojoj 19. sjednici, održanoj 17.1.2013. godine, a u skladu sa odredbama člana 99. (Ovlašteni predlagač) i 100. (Sadržaj Prijedloga zakona) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 28/12), te člana 92. (Ovlašteni predlagač) i 93. (Sadržaj Prijedloga zakona) Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 91/06, 91/07 i 32/12) utvrdila tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, koji Vam dostavljamo u prilogu.

Predlažemo da se procedura razmatranja Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine sprovede prema odredbama poslovnika kojima se reguliše osnovni zakonodavni postupak.

U prilogu Vam dostavljamo tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine sa obrazloženjem na bosanskom, srpskom i hrvatskom jeziku, odredbe Zakona koje se mijenjaju i dopunjavaju, te elektronsku verziju Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Predsjedavajuća
Zajedničke komisije za ljudska
prava, prava djeteta, mlade,
imigraciju, izbjeglice, azil i etiku
Aleksandra Pandurević

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __. sjednici Predstavničkog doma, održanoj __. __. __. godine, i __. sjednici Doma naroda, održanoj __. __. __. godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07 i 8/10) naziv člana 186. „*Trgovina ljudima*“ mijenja se i glasi: „*Međunarodna trgovina ljudima*“.

U članu 186. stav (1) iza riječi: „u svrhu iskorištavanja“ dodaju se sljedeće riječi: „tog lica u državi u kojoj to lice nema prebivalište ili čiji nije državljanin, kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od najmanje pet godina. Iskorištavanje u smislu ovog člana podrazumijeva: prostituciju drugog lica ili druge oblike seksualnog iskorištavanja, prisilni rad ili usluge, ropstvo ili njemu sličan odnos, služenje, odstranjivanje dijelova ljudskog tijela ili kakvo drugo iskorištavanje.“

Dio rečenice koji glasi: „prostitucijom drugog lica ili drugih oblika seksualnog iskorištavanja, prisilnog rada ili usluga, ropstva ili njemu sličnog odnosa, služenja, odstranjivanja dijelova ljudskog tijela ili drugog iskorištavanja kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine“ briše se.

Stav (2) mijenja se i glasi:

„(2) Ko vrbuje, navodi, preveze, preda, sakrije ili primi lice koje nije navršilo 18 godina života u svrhu iskorištavanja prostitucijom ili drugim oblikom seksualnog iskorištavanja, prisilnim radom ili uslugama, ropstvom ili njemu sličnim odnosom, služenjem, odstranjivanjem dijelova ljudskog tijela ili nekim drugim iskorištavanjem, u državi u kojoj to lice nema prebivalište ili čiji nije državljanin, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje deset godina.“

U stavu (3) riječ „pet“ zamjenjuje se riječju „deset“.

U stavu (4) iza riječi „omogućavanja“ dodaje se riječ „međunarodne“.

Stav (5) briše se. Dosadašnji stav (6) postaje stav (5), stav (7) postaje stav (6), stav (8) postaje stav (7), a stav (9) postaje stav (8).

U dosadašnjem stavu (6), koji postaje stav (5), iza riječi „žrtve“ dodaje se riječ „međunarodne“.

U dosadašnjem stavu (7), koji postaje stav (6), riječ „pet“ zamjenjuje se riječju „deset“.

Dosadašnji stav (8), koji postaje stav (7), mijenja se i glasi: "Predmeti, prijevozna sredstva i objekti upotrijebljeni za izvršenje djela bit će oduzeti."

U dosadašnjem stavu (9), koji postaje stav (8), iza riječi „djela“ dodaje se riječ „međunarodne“.

U istom članu dodaje se novi stav (9) koji glasi: „Protiv žrtve međunarodne trgovine ljudima koju je počinitelj krivičnog djela prisilio da učestvuje u izvršenju krivičnog djela neće se voditi krivični postupak ako je takvo postupanje bilo neposredna posljedica njenog statusa žrtve međunarodne trgovine ljudima.“

Član 2.

Iza člana 186. dodaje se novi član 186a., koji glasi:

„Organizirana međunarodna trgovina ljudima

Član 186a.

(1) Ko organizira ili rukovodi grupom ili drugim udruženjem koje zajedničkim djelovanjem učini ili pokuša učiniti krivično djelo iz člana 186. (*Međunarodna trgovina ljudima*) ovog zakona, kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od najmanje deset godina ili dugotrajnim zatvorom.

(2) Ko počini krivično djelo u okviru grupe ili drugog udruženja iz stava (1) ovog člana kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od najmanje deset godina.

(3) Na pripadnika organizirane grupe ili drugog udruženja iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 250. st. (4) i (5) (*Organizirani kriminal*) ovog zakona.“

Član 3.

Naziv člana 187. mijenja se i glasi: „*Međunarodno navođenje na prostituciju*“.

Stav (1) mijenja se i glasi: „(1) Ko radi zarade ili druge koristi navodi, potiče ili namamljuje drugog na pružanje seksualnih usluga ili na drugi način omogući njegovu predaju drugome radi pružanja seksualnih usluga, ili na bilo koji način učestvuje u organiziranju ili vođenju pružanja seksualnih usluga u državi u kojoj to lice nema prebivalište ili čiji nije državljanin, kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.“

Dosadašnji stav (2) briše se.

U dosadašnjem stavu (3), koji postaje stav (2), iza riječi: „Činjenica da se“ dodaju se riječi: „lice koje se navodi, potiče ili namamljuje“.

Riječi: „vrbovano, namamljeno, potaknuto, prisiljeno ili zavedeno lice“ brišu se.

Ostatak teksta ostaje nepromijenjen.

Član 4.

U nazivu člana 189a. riječi: „krivičnih djela trgovine ljudima i“ zamjenjuju se riječima: „krivičnog djela“.

U stavu (1) riječi: „krivičnih djela iz članova 186. (*Trgovina ljudima*) i“, zamjenjuju se riječima: „krivičnog djela iz člana“.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine
dr. Božo Ljubić

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine
Sulejman Tihić

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, u kojem se navodi da je Parlamentarna skupština nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva BiH ili za vršenje funkcija Skupštine po ovom ustavu.

II. OBRAZLOŽENJE RJEŠENJA

Član 1. Prijedloga zakona podrazumijeva, prije svega, promjenu naziva člana 186. Naziv člana izmijenjen je zbog jasnog propisivanja nadležnosti između KZBiH i entitetskih, odnosno KZ Brčko Distrikta BiH (u daljnjem tekstu: KZBD). To znači da će se krivično djelo „trgovina ljudima“, koje u sebi sadrži element iskorištavanja u državi u kojoj oštećeni (žrtva trgovine ljudima) nema državljanstvo ili prebivalište, procesuirati na nivou Bosne i Hercegovine. Konkretno, takve žrtve su lica bez bh. državljanstva ili prebivališta u Bosni i Hercegovini ili bh. državljani u inozemstvu. Krivično djelo trgovine ljudima bez međunarodnog elementa (domaća žrtva unutar državne granice) bit će procesuirano pred nadležnim sudovima na entitetskom nivou, odnosno u Brčko Distriktu BiH.

U članu 186. stav (1) izvršena je reorganizacija elemenata krivičnog djela koja će doprinijeti jasnoći prilikom tumačenja elemenata bića krivičnog djela, a zadržati sve elemente koji su propisani međunarodnim standardima, Protokolom iz Palerma i Konvencijom Vijeća Evrope o akciji protiv trgovine ljudima. Dopuna koja se odnosi na *prebivalište* ili *državljanstvo* žrtve kod iskorištavanja je element inostranosti koji se ovim putem izričito definira radi podjele stvarne nadležnosti između KZBiH i entitetskih, odnosno KZBD koja je do sada prouzrokovala niz problema prilikom procesuiranja ovog krivičnog djela na nivou Bosne i Hercegovine, entiteta i nivou Brčko Distrikta BiH. Naime, osim pravne kvalifikacije, javlja se problem stvarne nadležnosti iako odredba o trgovini ljudima nije izričito propisana KZ entiteta i Brčko Distrikta BiH, ali neki elementi krivičnog djela trgovine ljudima su propisani, npr. krivičnim djelom „navođenja na prostituciju“ (KZFBiH i KZBD) i „trgovine ljudima u svrhu vršenja prostitucije“ (KZRS). Ovo će u praksi značiti da će se krivično djelo trgovine ljudima, kod kojeg se eksploatacija dešava u državi u kojoj oštećeni (žrtva trgovine ljudima) nema državljanstvo ili prebivalište, procesuirati na nivou Bosne i Hercegovine. Krivično djelo trgovine ljudima domaćim žrtvama ili onima koje imaju stalni boravak na teritoriji Bosne i Hercegovine procesuirat će nadležni sudovi na entitetskom nivou, odnosno u Brčko Distriktu BiH, shodno odredbama koje će se u tom smislu predložiti za usvajanje. Ovakva formulacija dopune u članu 186. KZBiH usklađena je s formulacijom odredbe člana 187. stav 1. (*Međunarodno vrbovanje radi prostitucije*) te relevantnim Komentarom odredbe („*Taj element inostranosti sastoji se u vrbovanja drugoga za prostituciju u državi u kojoj to lice nema prebivalište ili čiji nije državljanin.*”¹).

¹ Komentar KZBiH, str. 616, paragraf 2.

Kazneni okvir povećan je zbog zahtjeva postavljenih u Direktivi EU o suzbijanju i borbi protiv trgovine ljudima iz 2011. godine.

U stavu (2) izvršena je zamjena termina „*radi*” terminom „*u svrhu*” radi usklađivanja sa st. (1) i (4) ovog člana. U ovom stavu izvršena je i reorganizacija elemenata krivičnog djela koja će doprinijeti jasnoći prilikom tumačenja elemenata bića krivičnog djela, a ipak zadržati sve elemente koji su propisani međunarodnim standardima, Protokolom iz Palerma i Konvencijom Vijeća Evrope o akciji protiv trgovine ljudima. Uvođenje taksativnog navođenja vrste eksploatacije kod ovog krivičnog djela nad licima mlađim od 18 godina izvršeno je da bi se izričito propisalo da se djelo protiv lica mlađih od 18 godina može izvršiti i ako ne postoje načini izvršenja krivičnog djela (*upotreba sile ili prijetnja upotrebe sile ili drugi oblici prinude, otmica, prevara ili obmana, zloupotreba vlasti ili uticaja ili položaja bespomoćnosti ili davanje ili primanje isplata ili drugih koristi kako bi privolio lice koje ima kontrolu nad drugim licem*). Ovo je eksplicitno navedeno u Komentaru na KZBiH: “U stavu 2. ovog člana propisan je poseban oblik trgovine ljudima koji postoji kada su predmet vrbovanja, prijevoza, predaje, skrivanja ili primanja u svrhu izrabljivanja koju ima u vidu stav 1. ovog člana djeteta ili maloljetnik. U tom slučaju, za postojanje krivičnog djela trgovine ljudima ne traži se da su radnje učinjenja preduzete upotrebom sredstava ili načina izvršenja navedenih u stavu 1. ovog člana... Odredba stava 2. ovog člana rezultat je potrebe za pojačanom zaštitom djece i maloljetnika, a i činjenice da za maloljetna lica važi pretpostavka da zbog nedovoljne duševne razvijenosti nisu u stanju shvatiti značaj i posljedice eventualnog pristanka na određeni oblik izrabljivanja, čak i kad je taj pristanak dat bez primjene sredstava i načina izvršenja navedenih u stavu 1. ovog člana”. Osim toga, Izvještaj s objašnjenjima na Konvenciju Vijeća Evrope o borbi protiv trgovine ljudima, također, podržava taj stav: „76. Kako bi se nešto smatralo za trgovinu ljudskim bićima, elementi iz svake od tri kategorije (djelo, sredstva, cilj) moraju biti zajedno prisutni. Postoji, ipak, izuzetak kada se radi o djeci: prema članu 4(c) vrbovanje, prijevoz, premještanje, skrivanje ili prihvata djeteta s ciljem eksploatacije smatra se za trgovinu ljudskim bićima iako ne obuhvata nijedno od sredstava navedenih u članu 4(a). Prema članu 4(d) riječ „dijete” označava bilo koje lice ispod 18 godina starosti”.² Kazneni okvir povećan je zbog zahtjeva postavljenih u Direktivi EU o suzbijanju i borbi protiv trgovine ljudima iz 2011. godine.

Što se tiče izmjena predviđenih u stavu (3), kazneni okvir povećan je zbog zahtjeva postavljenih u Direktivi EU o suzbijanju i borbi protiv trgovine ljudima iz 2011. godine.

Stav (5) briše se zbog uvođenja novog člana 186a., koji je sročen po uzoru na član 189a. Ovim izmjenama izvršit će se potpuno usklađivanje s Konvencijom Vijeća Evrope o borbi protiv trgovine ljudima i Direktivom Evropske unije iz 2011. g.

U dosadašnjem stavu (7), koji postaje stav (6), povećan je kazneni okvir zbog zahtjeva postavljenih u Direktivi EU o suzbijanju i borbi protiv trgovine ljudima iz 2011. godine.

U dosadašnjem stavu (8), koji postaje stav (7), propisuje se obavezno oduzimanje i predmeta i prijevoznih sredstava i objekata ako su za to ispunjeni uslovi. Osim toga, vrši se usklađivanje s članom 23. Konvencije Vijeća Evrope: „3. Svaka članica donijet će

² Evropska konvencija o borbi protiv trgovine ljudima, Izvještaj s objašnjenjima (Explanatory Report), stav 76, strana 35.

zakonodavne ili druge mjere kako bi mogla zaplijeniti ili na drugi način oduzeti sredstva ili prihode od krivičnih djela iz članova 18. i 20. tačka a) ove konvencije ili imovinu čija vrijednost odgovara takvom prihodu. 4. Svaka članica donijet će zakonodavne ili druge mjere koje omogućavaju privremeno ili trajno zatvaranje svakog objekta koji je korišten za trgovinu ljudima, ne dovodeći u pitanje prava trećih lica koja su djelovala u dobroj vjeri ili trajno ili privremeno uskraćivanje izvršiocu krivičnog dela obavljanja djelatnosti u okviru koje je izvršeno krivično djelo“.

Prijedlogom zakona u članu 186. dodaje se novi stav (9). Ova izmjena predstavlja usklađivanje s Konvencijom Vijeća Evrope o borbi protiv trgovine ljudima kojom je propisano da se kazne ne izriču žrtvama za njihovo učešće u nezakonitim aktivnostima, u onoj mjeri u kojoj su one bile prisiljene na to. To je u praksi bio slučaj ako je žrtva bila primorana na izvršenje nekog drugog krivičnog djela (npr. krađa, krivotvorenje dokumenata) da bi ispunila naloge koje postavlja počinitelj djela trgovine ljudima ili da bi zadovoljila svoje osnovne potrebe (glad, žeđ). Ova odredba može se primijeniti samo kada takvo ponašanje žrtve direktno proističe iz njenog statusa, a ne za neka druga krivična djela koja takva žrtva može počiniti (npr. ugrožavanje javnog saobraćaja). Termin žrtva ovdje se koristi u skladu s odredbom člana 6. “Svrha krivičnopravnih sankcija“.

Prijedlogom zakona dodaje se i novi član 186a). Analogno rješenju prihvaćenom za propisivanje organiziranja grupe kod krivičnog djela iz člana 189a., te imajući u vidu da kazneni okvir u tom članu nije u skladu s Direktivom EU kada je riječ o kažnjavanju organizatora i pripadnika organizirane grupe koji počinje krivično djelo trgovine ljudima, uvodi se novi član 186a. koji u potpunosti usklađuje kazneni okvir s međunarodnim standardima (st. (1) i (2)). Ovaj član je, također, usklađen s relevantnim odredbama KZBiH (član 250.).

U stavu (3) poziva se na član 250. st. (4) i (5) budući da Konvencijom i Direktivom nisu predviđene situacije propisane ovim stavovima. Kao takve one se mogu primjenjivati na ovo krivično djelo iz novog člana 186a.

Izmjene člana 187. podrazumijevaju izmjene naziva člana i stava (1). Ovom izmjenom i dopunom izvršeno je usklađivanje s odredbama o navođenju na prostituciju krivičnih zakona entiteta i Brčko Distrikta BiH, budući da je u praksi dolazilo da različitog tumačenja pravne kvalifikacije, a time i stvarne nadležnosti. Na ovaj način odredba u KZBiH glasi isto kao u entitetima i Brčko Distriktu BiH, s tim da KZBiH sadrži i element inostranosti.

Stav (2) briše se zbog preklapanja s odredbama o trgovini ljudima, konkretno stavom (1), što je dovodilo do problema pri pravnoj kvalifikaciji djela, a time i određivanju stvarne nadležnosti.

Dosadašnji stav (3) postaje stav (2), te se usklađuje s predloženim stavom (1), a odredba je i jezički poboljšana.

Izmjene u članu 189. bile su potrebne s obzirom na prethodno izvršene izmjene. Naime, s obzirom da je uveden novi član 186a., brišu se reference na krivično djelo „trgovine ljudima“ iz člana 186.

III. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

Trgovina ljudima

Član 186.

- (1) Ko upotrebom sile ili prijetnjom upotrebe sile ili drugim oblicima prinude, otmicom, prevarom ili obmanom, zloupotrebom vlasti ili uticaja ili položaja bespomoćnosti ili davanjem ili primanjem isplata ili drugih koristi kako bi privolio lice koje ima kontrolu nad drugim licem vrbuje, preveze, preda, sakrije ili primi lice u svrhu iskorištavanja prostitucijom drugog lica ili drugih oblika seksualnog iskorištavanja, prisilnog rada ili usluga, ropstva ili njemu sličnog odnosa, služenja, odstranjivanja dijelova ljudskog tijela ili drugog iskorištavanja kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.
- (2) Ko vrbuje, navodi, preveze, preda, sakrije ili primi lica koja nisu navršila 18 godina života radi iskorištavanja iz stava (1) ovog člana kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.
- (3) Ako je krivično djelo iz stavova (1) i (2) ovog člana izvršilo službeno lice prilikom obavljanja službene dužnosti, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.
- (4) Ko krivotvori, pribavi ili izda putnu ili ličnu ispravu ili koristi, zadržava, oduzima, mijenja, oštećuje, uništava putnu ili ličnu ispravu drugog lica u svrhu omogućavanja trgovine ljudima kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.
- (5) Ko organizira ili na bilo koji način rukovodi grupom ljudi radi izvršenja krivičnog djela iz stavova (1) ili (2) ovog člana kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (6) Ko koristi usluge žrtve trgovine ljudima kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (7) Ako je izvršenjem krivičnog djela iz stavova (1) i (2) ovog člana prouzrokovano teže narušenje zdravlja, teška tjelesna povreda ili smrt lica iz stavova (1) i (2) ovog člana, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (8) Predmeti i prijevozna sredstva upotrijebljena za izvršenje djela bit će oduzeti, a objekti koji su korišteni u svrhu trgovine ljudima mogu se privremeno ili trajno zatvoriti.
- (9) Na postojanje krivičnog djela trgovine ljudima bez uticaja je okolnost da li je lice koje je žrtva trgovine ljudima pristalo na iskorištavanje.

Međunarodno vrbovanje radi prostitucije

Član 187.

- (1) Ko vrbuje, namamljuje ili navodi drugog na pružanje seksualnih usluga radi zarade u nekoj državi, izuzimajući državu u kojoj ta osoba ima prebivalište ili čiji je državljanin, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Ko uz korištenje sile ili pod prijetnjom sile ili prijevarom, prisiljava ili navodi drugog na odlazak u državu u kojoj nema prebivalište ili čiji nije državljanin, radi pružanja seksualnih usluga za novac, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (3) Činjenica da se vrbovana, namamljena, potaknuta, prisiljena ili zavedena osoba već bavila prostitucijom, ne utječe na postojanje krivičnog djela.

Organiziranje grupe ili udruženja za izvršenje krivičnih djela trgovine ljudima i krijumčarenje migranata

Član 189a.

- (1) Ko organizira grupu ili drugo udruženje za izvršenje krivičnih djela iz članova 186. (Trgovina ljudima) i 189. (Krijumčarenje ljudi) ovog zakona kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.
- (2) Ko postane pripadnik grupe ili drugog udruženja iz stava (1) ovog člana ili na drugi način pomaže grupu ili udruženje kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.
- (3) Na organizatora ili vođu organizirane grupe ili drugog udruženja koji su počinili djela iz stava (1) ovog člana i njihove pripadnike primjenjuju se odredbe iz člana 250. (Organizirani kriminal) ovog zakona.